

Весна ГАЂЕША

Директор Агенције за лиценцирање стечајних управника

СТЕЧАЈНИ УПРАВНИК И ЗАКОН О СТЕЧАЈУ

Резиме

Управо у циљу ефикасније вођења стечајних поступака, уочени проблеми у четиорогодишњој примени Закона о стечајном поступку, указали су на потребу за корекцијама и променама којима се унапређују postojeћа решења прецизирањем и јасним дефинисањем норми које одређују правни положај и статус стечајног управника, његова права, дужности и одговорности за све радње које предузима од тренутка именовања па до окончања овој врло одговорној и комплексној посла закључењем стечајног поступка и разрешењем дужности стечајног управника.

Норме Закона о стечају омогућавају већи степен заштите лица која обављају ову делатност као приватни предузетници, јасно одређење за професионално и стручно извршавање дужности као основно занимање, јер ови послови више не могу да се обављају условно као нека неважна споредна делатност, па збој тога стечајни управник не може бити у радном односу, изузев уколико је заштен код предузетника или ортачкој, односно командитној друштва. С правом се очекује да стечајни управник треба да улива поверење које се оледа у одговарајућим квалификацијама и особинама које се односе на његове личне способности, интелигенцију, искуство, стручно знање и ваљан карактер, да буде достојан поверења за обављање послова и чува улед професије стечајног управника, уколико намерава да се бави пословима стечајног управника, а имајући у виду оис послова које обавља, њихову комплексност, одговорност и сложеност.

Стечајни управник у Републици Србији је квалификован, стручан професионалац, особа од интелектуалног типа, способан да се избори са свим изазовима на које наиђе у обављању своје професије за коју се определио, при вођењу стечајних послова у којима је именован.

Доношењем Закона о стечају, стечајни прописи Републике Србије у складу са теоријом и практиком да се, квалитетним нормирањем права, обавеза и одговорности стечајног управника, истине три основна циља при вођењу стечајних послова: скраћење времена трајања стечајног послова, смањење трошкова и већи степен намирња поверилаца.

Кључне речи: *стечајни управник, Закон о стечају, Агенција за лиценцирање стечајних управника, лиценца, обавезно осигурање од одговорности.*

Опредељење законодавца да се уведе професија стечајног управника у стечајни систем земље као један од кључних стубова реформе и развијање професије стечајног управника, једна су од новина предвиђених Законом о стечајном поступку из 2004. године. Проблеми уочени у пракси током четворогодишње примене овог закона и управо потреба да се одредбе постојећег Закона о стечајном поступку које се односе на стечајног управника квалитетно дораде и унапреде да би Србија у потпуности одговорила свим задацима који су постављени пред савремена законодавства држава у региону, резултирала је изградом Закона о стечају који је усвојен 11. децембра 2009. године, објављен у *Службеном гласнику РС* бр. 104 од 16. децембра 2009. године. Закон о стечају је ступио на правну снагу 24. децембра 2009. године а почео је да се примењује тридесетог дана од дана ступања на правну снагу, односно 23. јануара 2010. године.

Поставља се питање: Ко је стечајни управник у нашој земљи и да ли је Србија направила неки помак у квалитетном побољшању норми које се односе на стечајног управника доношењем новог Закона о стечају? Упоређујући досадашња решења у Закону о стечајном поступку и нове норме прописане Законом о стечају покушаћу да одговорим на ово питање.

I Правни положај и статус стечајног управника

Према решењу предвиђеном у Закону о стечајном поступку, стечајни управник има статус приватног предузетника са правима и обавезама органа управљања или власника стечајног дужника.

Законом о стечају је прецизирано да стечајни управник води послове и заступа стечајног дужника и има статус службеног лица у смислу одредби Кривичног законика које регулишу положај службеног лица.

Ове норме омогућавају већи степен заштите лица која обављају послове стечајног управника и јасно опредељење за обављањем послова стечајног управника професионално и стручно као основну делатност.

II Именовање стечајних управника

Досадашње законско решење о именовању стечајног управника није у довољној мери било објективно и пружало је могућност за злоупотребу, привилеговање и подозрење да постоје одређене везе стечајних управника и суда, што је у пракси доводило до много критика, полемика и дискусија. У сваком случају, нису постојали јасни критеријуми за избор стечајног управника.

Према Закону о стечају и даље је именовање стечајних управника остало у надлежности привредних судова и стечајних судија али је новим законским решењима дефинисано на један објективан и транспарентан начин.

Стечајни управник се именује¹ решењем о отварању стечајног поступка а бира се методом случајног одабира са листе активних стечајних управника за територију надлежног суда, коју доставља специјализована организација која води именик стечајних управника, што је уствари један од поверених послова које обавља Агенција за лиценцирање стечајних управника. Дакле, метод случајног одабира је основно правило при избору стечајних управника. Међутим, да не би овом нормом довели у питање квалитетно и стручно вођење стечајних поступака који су специфични, предвиђени су и изузеци, те судија може, имајући у виду делатност коју стечајни дужник обавља, комплексност случаја и специфично искуство стечајног управника, директно одабрати стечајног управника са листе активних за територију Републике Србије. Судија ће то учинити уз образложење директног именовања и поштовање норми правилника који доноси министар надлежан за послове привреде, а којим се метод случајног одабира као начин именовања ближе прописује.

Правилник о условима и начину избора стечајних управника методом случајног одабира је донет и објављен у *Службеном гласнику РС* бр. 3 од 22. јануара 2010. године. Према правилнику, случајни одабир представља избор стечајног управника који се врши са листе активних стечајних управника за подручје надлежног привредног суда случајним

1 Члан 20 Закона о стечају.

одабиром рачунарским путем, коришћењем посебно дизајнираног алгоритма који представља део апликације за аутоматско управљање предметима привредних судова.² Алгоритам³ ће обезбедити различиту вероватноћу избора за сваког стечајног управника са листе активних стечајних управника за подручје надлежног привредног суда према броју стечајних поступака у којима је сваки стечајни управник именован до тренутка одабира. Стечајни управници који су до тренутка одабира именовани у најмање три а највише шест стечајних поступака имају за 25% мању вероватноћу да буду изабрани, а стечајни управници који су до тренутка одабира именовани у више од шест стечајних поступака имају за 50% мању вероватноћу да буду изабрани, све у односу на стечајне управнике који су до тог тренутка именовани у највише два стечајна поступка или нису именовани ни у једном стечајном поступку. Приликом обрачуна броја стечајних поступака у којима је стечајни управник именован неће се урачунавати: стечајни поступци који су у тренутку случајног одабира правноснажно закључени или обустављени; у којима је стечајни управник разрешен у року од 30 дана од дана отварања стечајног поступка на захтев стечајног управника или одлуком стечајног судије о директном одабиру; у којима је стечајни управник именован као привремени стечајни управник током претходног стечајног поступка; у којима је стечајни управник именован на основу предлога одбора поверилаца.

Предвиђено је и ограничење у именовању стечајног управника, што је и било прописано чланом 15 Закона о стечајном поступку. Једина новина⁴ огледа се у прецизирању 9 разлога за ограничење, па, поред других наведених разлога, за стечајног управника не може бити именовано лице које је: у притвору, за време трајања притвора, или против кога је по службеној дужности покренут кривични поступак, као и лице које је правноснажно осуђено за дело за које је запређена казна преко пет година затвора или које га чини недостојним за обављање послова стечајног управника; поверилац стечајног дужника и дужник стечајног дужника или лице које је код таквих лица било запослено у последњих шест месеци пре отварања стечајног поступка.

У поступку спровођења стечаја над правним лицем које је у већинској државној или друштвеној својини,⁵ као и у случају када се

2 Члан 2 Правилника о условима и начину избора стечајних управника методом случајног одабира.

3 Члан 4 Правилника о условима и начину избора стечајних управника методом случајног одабира.

4 Члан 21 Закона о стечају.

5 Члан 22 Закона о стечају.

током стечајног поступка промени власничка структура стечајног дужника тако да стечајни дужник постане правно лице у већинској државној својини, за стечајног управника стечајни судија именује организацију која је посебним законом одређена да обавља послове стечајног управника, што је у пракси Агенција за приватизацију – Центар за спровођење стечајних поступака. На обављање послова стечајног управника од стране Агенције за приватизацију не примењују се одредбе закона које се односе на именовање (члан 20), на лиценцирање, обнављање лиценце, именик лиценцираних стечајних управника и на вршење стручног надзора (члан 23 до 26 закона).

III Лиценца: издавање, обнављање и одузимање, именик стечајних управника

Закон о стечајном поступку, који је усвојен 2004. године, увео је новине у стечајно законодавство Србије управо у делу који се односи на лиценцирање стечајних управника и квалификације које мора да има лице да би могло бити именовано за стечајног управника. Али, све норме које се односе на услове за именовање стечајног управника, услове за издавање лиценце, дефинисање органа коме су поверене регулаторне функције, услове за обнављање и одузимање лиценци, сврстане су у члан 14 Закон о стечајном поступку без јасног разграничења, дефинисања и прецизирања. Многе околности, као што су вођење истраге или околност да је једно лице осуђивано за тешко кривично дело, нису дефинисане као услов за добијање лиценце, а требало би да те околности чине ово лице неподобним за обављање делатности стечајног управника. Такође, нису дефинисани услови за обнављање лиценце, осим констатације „савесно обављање послова“, што је само констатација која се може прилично широко тумачити, без прецизирања шта се под појмом „савесно“ подразумева, ко то процењује, на који начин, по којим критеријумима и у ком поступку.

Закон о стечају посебним члановима дефинише сва спорна питања. Јасно опредељује ко може добити лиценцу⁶ за обављање послова стечајног управника, па предвиђа да се лиценца издаје лицу које: је држављанин Републике Србије; има пословну способност; има стечено високо образовање; има три године радног искуства са високом стручном спремом или три године радног искуства на спровођењу стечајних поступака; има положен стручни испит за добијање лиценце; је достојно поверења за обављање послова стечајног управника.

6 Члан 23 Закона о стечају.

Није достојно поверења за обављање послова стечајног управника лице из чијег се понашања у обављању раније професионалне делатности или других поступака може закључити да неће савесно обављати послове стечајног управника и чувати углед професије стечајног управника. Достојност поверења за обављање послова стечајног управника утврђује се нарочито у складу са кодексом етике стечајних управника. Лиценца се не може издати лицу против кога је по службеној дужности покренут кривични поступак, односно које је правноснажно осуђено за дело за које је забрањена казна преко пет година затвора или за дело које га чини недостојним за обављање послова стечајног управника или лицу које је у притвору, за време трајања притвора. Захтев за издавање лиценце подноси се најкасније у року од годину дана од полагања стручног испита. По истеку једне године од дана полагања стручног испита, а пре истека три године од дана полагања тог испита, уз захтев за издавање лиценце достављају се и докази о испуњености услова за обнављање лиценце, односно доказ да је лице које је положило испит било полазник најмање три стручна семинара или курса годишње на тему спровођења стечајног поступка, које организује или признаје регулаторно тело. По истеку три године од дана полагања стручног испита захтев за издавање лиценце сматра се недозвољеним.

Законом о стечају успостављени су услови за обнављање лиценце,⁷ па се лиценца може обновити ако лице: испуњава услове за издавање лиценце; је у последње две године обављао послове стечајног управника или друге стручне послове везане за стечајни поступак, или ако то није радило, докаже да је било полазник најмање три стручна семинара или курса годишње на тему спровођења стечајног поступка, које организује или признаје регулаторно тело; је у претходном периоду важности лиценце савесно обављао послове стечајног управника у складу са законом, националним стандардима за управљање стечајном масом и кодексом етике, а савесност цени регулаторно тело у поступку стручног надзора који спроводи над радом стечајног управника, што је опет прецизно дефинисано изменама и допунама Закона о Агенцији за лиценцирање стечајних управника; приложи доказ о уплати накнаде за обнављање лиценце чија је висина прописана тарифом о одређивању цена услуга овлашћене организације; приложи доказ да је измирио све обавезе по основу новчаних казни које му је изрекло регулаторно тело у поступку стручног надзора. Лицу које не испуњава услов „савесног обављања послова стечајног управника“ не може бити издата ни нова лиценца.

Лиценца се може одузети и пре истека рока важења лиценце у случају да се у поступку по пријави заинтересованог лица или по службеној дужности утврди да стечајни управник није савесно обављао послове у скла-

7 Члан 24 Закона о стечају.

ду са законом, националним стандардима за управљање стечајном масом и кодексом етике. У случају необнављања или одузимања лиценце регулаторно тело доноси решење о одбијању захтева за обнављање лиценце, односно решење о одузимању лиценце, на основу којих стечајног управника брише из именика стечајних управника и без одлагања обавештава судове који спроводе стечајне поступке о свим променама у статусу лиценцираног стечајног управника. Решења су коначна и против њих се може водити управни спор. Стечајном управнику коме је одузета лиценца или коме је захтев за обнављање лиценце одбијен из разлога несавесног обављања послова не може да се изда нова лиценца у року од пет година од дана коначности решења о одузимању лиценце, односно решења о одбијању захтева за обнављање лиценце.

Именик стечајних управника⁸ води овлашћена организација, што је поверени посао Агенције за лиценцирање стечајних управника. У именик стечајних управника уписују се лица која су стекла лиценцу за обављање послова стечајних управника као активни стечајни управници или као неактивни стечајни управници.

Као активни стечајни управници у именик се уписују лица која су, осим лиценце за обављање послова стечајног управника, доставила доказ о постојању обавезног осигурања од професионалне одговорности за текућу годину и која су се регистровала као предузетници или су чланови друштва лица. У именик активних стечајних управника не може бити уписано лице које је у радном односу, осим ако је запослено код предузетника или ортачког, односно командитног друштва. Примена ове норме Закона о стечају одложена је до почетка 2012. године, да би се оставило довољно времена свим лицима која су се лиценцирала да донесу одлуке о томе да ли желе да наставе да се баве овом професијом или желе да имају неко друго занимање. У случају привремене немогућности за обављање послова стечајног управника стечајни управник је дужан да о томе без одлагања писменом изјавом обавести овлашћену организацију, која га по пријему обавештења преводи у статус неактивног стечајног управника. По престанку привремене немогућности за обављање послова стечајног управника, а на писмени захтев стечајног управника, овлашћена организација неактивног стечајног управника преводи у статус активног стечајног управника.

IV Стручни надзор

Закон о стечајном поступку не регулише питање дисциплинског поступка који се може покренути против стечајног управника, већ само

8 Члан 25 Закона о стечају.

констатује да се може одузети лиценца пре истека рока предвиђеног за њено редовно обнављање у случају да „стечајни управник не обавља послове у складу са законом, националним стандардима за управљање стечајном масом и кодексом етике“. Овај закон није дао ваљан правни основ за регулисање начина спровођења надзора над радом стечајних управника, дисциплински поступак у коме се изричу мере према стечајним управницима на основу спроведеног стручног надзора и врсте мера које се могу изрећи стечајним управницима у случају непоступања у складу са стандардима утврђеним важећим прописима.

Закон о стечају је на недвосмислен начин прописао да стручни надзор⁹ врши овлашћена организација, што је Агенција за лиценцирање стечајних управника, да се на поступак стручног надзора и поступак изрицања санкција примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак. Прописао је и више врста санкција и то опомену, јавну опомену, новчану казну и одузимање лиценце. Решење о изрицању мера доставља се без одлагања свим судовима који спроводе стечајне поступке, као и одбору поверилаца у свим поступцима у којима је именован стечајни управник коме је изречена дисциплинска мера, а против решења се може водити управни спор. Закон је дао ваљан правни основ да се изменама и допунама Закона о агенцији за лиценцирање стечајних управника сва ова питања ближе регулишу.

V Делокруг послова стечајног управника, предузимање радњи од изузетног значаја и извештавање

Делокруг послова стечајног управника прописан је чланом 17 Закона о стечајном поступку, што је сада учињено чланом 27 Закона о стечају, само на јаснији и прецизнији начин. Делокруг послова¹⁰ је остао углавном исти, уз навођење да стечајни управник обавља своје послове самостално и с пажњом доброг стручњака, у складу са законом, националним стандардима за управљање стечајном масом и кодексом етике. Он, у вршењу својих послова, може да ангажује стручна страна или домаћа правна или физичка лица, уз сагласност стечајног судије, и дужан је да над радом ангажованих лица врши надзор. Стечајни управник је дужан да у вршењу својих послова пружа увид у свој рад Агенцији за лиценцирање стечајних управника, те да обезбеђује неопходне податке и документацију, као и да сарађује у поступку вршења надзора над његовим радом, осим у случају када је за стечајног управника именована организација која је посебним законом одређена да врши посло-

9 Члан 26 Закона о стечају.

10 Члан 27 Закона о стечају.

ве стечајног управника. Министар, на предлог овлашћене организације – Агенције за лиценцирање стечајних управника, доноси националне стандарде за управљање стечајном масом и кодекс етике.

Чланом 18 Закона о стечајном поступку су прописане радње од изузетног значаја и извештавање, односно однос стечајног управника са другим органима стечајног поступка. У Закону о стечају је то учињено нормама два члана, уз неке новине. Наиме, радње које предузима стечајни управник,¹¹ а које значајније утичу на стечајну масу, као што су узмање кредита или зајма, набавка опреме веће вредности и друге сличне радње, могу се предузети уз обавештавање стечајног судије и уз добијање сагласности одбора поверилаца, с тим што је прецизирано да побијање правних радњи стечајног дужника подношењем тужби или на други начин не сматра се радњом од изузетног значаја. Стечајни управник је дужан да писменим путем обавести о намераваној радњи од изузетног значаја стечајног судију најкасније 15 дана пре предузимања те радње, као и да одбору поверилаца упути захтев за давање сагласности за предузимање те радње у истом року. У случајевима изузетне хитности рок може бити и краћи, али не краћи од три дана, под условом да ниједан члан одбора поверилаца писменим путем или на седници одбора поверилаца не приговори таквом року достављања. Сматраће се да је одбор поверилаца сагласан са предложеном радњом, ако је о њој обавештен у року и ако на обавештење стечајног управника није реаговао оспоравањем предложене или предлагањем друге радње.

Повериоци стечајног дужника, стечајни дужник и други који имају неки интерес у конкретном стечајном поступку имају право да буду редовно информисани о стању стечајне масе и предузетим радњама стечајног управника, те им се ове информације морају учинити доступним, што је најбоље омогућити путем сачињавања извештаја и редовног извештавања надлежних органа, чиме се истовремено пружа објективан основ за праћење рада стечајног управника, ток стечајног поступка и предузете радње у конкретном стечајном поступку.

Закон о стечају дефинише обавезу стечајног управника да доставља писане извештаје о току стечајног поступка и стању стечајне масе одбору поверилаца, стечајног судији и Агенцији за лиценцирање стечајних управника, у односу на Закон о стечајном поступку, с тим што уводи тромесечно извештавање. Опредељен¹² је начин на који се писани извештај може доставити и то поштом, факсом, електронским путем или личном доставом и одређен је основни садржај тромесечног извештаја, а дата су и јасна овлашћења да образац и начин достављања

11 Члан 28 Закона о стечају.

12 Члан 29 Закона о стечају.

извештаја ближе прописује Агенција за лицензирање стечајних управника. Такође је предвиђено да стечајни управник доставља завршни рачун стечајном судији, одбору поверилаца и АЛСУ.

Овим прецизирањем и јаснијим дефинисањем норми везаних за извештавање створен је правни основ за увођење модерног електронског система извештавања које ће олакшати свакодневно администрирање стечајних управника. У циљу унапређења професије и квалитета рада стечајних управника, али и укупног стечајног система, Агенција за лицензирање стечајних управника, у сарадњи са Програмом за реформу стечајног и извршног поступка (BES) који финансира Америчка агенција за међународни развој (USAID), развила је систем за аутоматизовано вођење стечајних предмета и електронско извештавање – EPC. Овај систем најзад ће омогућити стандардизацију праксе стечајних управника, аутоматизовати, и тиме знатно олакшати и убрзати вођење стечајева и омогућити прелазак на електронско извештавање као обавезан вид подношења извештаја регулаторном телу, односно АЛСУ.

VI Обавезно осигурање и одговорност за штету

У случају када је у обављању послова стечајни управник проузроковао штету учесницима у поступку намерно или крајњом непажњом, стечајни управник одговара личном имовином за такву штету, што представља досадашње законско решење али се у пракси у примени ове норме поставило објективно питање из чега ће се стечајни повериоци наплатити за насталу штету уколико стечајни управник нема имовину.

Норме о личној одговорности стечајног управника за штету коју је у обављању послова проузроковао учесницима у поступку намерно или крајњом непажњом задржане су и у Закону о стечају. Међутим, закон треба да пропише да стечајни управник све време док обавља дужност стечајног управника мора да има осигурање од професионалне одговорности како би се омогућила накнада штете трећим лицима која овакву штету могу да претрпе услед грубе непажње, кршења законских обавеза стечајног управника или његове злоупотребе службеног положаја.

Новина је у томе што је новим законом предвиђено¹³ да је активни стечајни управник дужан да у своје име и за свој рачун закључи са осигуравајућим друштвом уговор о обавезном осигурању од професионалне одговорности са осигураном сумом у износу од најмање 30.000 евра у динарској противвредности на дан закључења уговора, за све ризике повезане са обављањем послова стечајног управника, што представља један од услова за стављање стечајног управника на листу

13 Члан 30 Закона о стечају.

активних стечајних управника подобних да буду именовани решењем о отварању стечајног поступка. Одбор поверилаца може у било ком тренутку захтевати од стечајног управника да закључи уговор о допунском осигурању за конкретни стечајни поступак и на већи износ осигуране суме који одбор поверилаца одређује с обзиром на вредност стечајне масе и посебне околности или могуће ризике конкретног стечајног предмета.

VII Разрешење и ревидирање именовања стечајног управника, именовање новог стечајног управника на место разрешеног стечајног управника

Закон о стечајном поступку познаје могућност разрешења стечајног управника на захтев судије и одбора поверилаца, али са друге стране, не постоје одредбе које се односе на случај пензионисања или смрти стечајног управника, или норме које омогућавају механизам ревидирања одлуке о именовању одређеног лица за стечајног управника, а нису прописане ни одредбе које уређују примопредају дужности између новоименованог и разрешеног стечајног управника.

Закон о стечају на прецизнији начин регулише питање разрешења стечајног управника, па је предвидео да стечајног управника дужности разрешава¹⁴ надлежни суд по службеној дужности или на предлог одбора поверилаца. Правни основ за разрешење стечајног управника постављен је на крајње јасан начин, што је и решење садржано у члану 20 Закона о стечајном поступку. Стечајни судија ће омогућити стечајном управнику да се изјасни о разлозима за разрешење, а своју одлуку о разрешењу без одлагања доставља Агенцији за лиценцирање стечајних управника, с тим што стечајни судија по службеној дужности разрешава стечајног управника ако је брисан из именика стечајних управника. Новина су норме члана 26 став 5 и 6 које прецизирају да по пријему решења којим се изриче мера одузимања лиценце, стечајни судија разрешава стечајног управника, а по пријему решења којима се изричу мере опомене, јавне опомене и новчане казне, стечајни судија може разрешити стечајног управника или одредити друге мере, укључујући и обавезу добијања посебне сагласности стечајног судије или писаног одобрења одбора поверилаца за све или поједине радње које стечајни управник предузима, ако оцени да самостално поступање стечајног управника може довести до оштећења стечајне масе. Стечајни управник се разрешава и на лични захтев.

14 Члан 32 Закона о стечају.

Поштујући права поверилаца стечајног дужника да имају стварни интерес у погледу питања ко је именован или ће бити именован за стечајног управника у конкретном предмету, нове одредбе везане за разрешење стечајног управника пружају могућност повериоцима да предлажу разрешење именованог и именовање другог стечајног управника, уз јасно прецизирање права и времена када то своје право повериоци могу искористити. Ради спречавања злоупотребе овог права поверилаца, које је ново у Србији, ревидирање именовања стечајног управника које стечајни повериоци могу да користе без икаквог образложења временски је ограничено до првог поверилачког рочишта или најкасније 30 дана по одржавању овог рочишта, што је довољан временски период да утврде да ли имају квалитетног стечајног управника и да ли је њихова сарадња адекватна, наравно све у циљу стручног вођења стечајног поступка и већег равномерног намирења свих поверилаца.

Управо уочени проблеми у пракси указали су на неопходност предвиђања норми које ће регулисати примопредају, па је у Закону о стечају предвиђено да ће, по разрешењу, стечајни управник¹⁵ и новоименовани стечајни управник извршити, без одлагања, примопредају целокупне имовине и документације. Обавеза предаје документације важи и за трећа лица ако се документација стечајног дужника налази у њиховом поседу у тренутку разрешења стечајног управника. Ако стечајни управник који је разрешен или треће лице одбију примопредају имовине и документације, или одуговлаче са том примопредајом, стечајни судија ће на захтев новоименованог управника без одлагања наложити примопредају под претњом принудног извршења, а у случају непоступања по налогу, стечајни судија ће, према стечајном управнику који је разрешен или трећем лицу, спровести мере принуде ради извршења. Разрешени стечајни управник и треће лице одговарају за штету насталу услед неблагоприятне примопредаје.

VIII Награда за рад и накнада трошкова стечајног управника

Награђивање, висина награде и начин њеног утврђивања и обрачуна је од круцијалног значаја за систем функционисања професије стечајних управника, јер без ваљаног уређења ових питања неће бити ни ваљаног вођења стечајних поступака од стране стечајних управника.

Закон о стечајном поступку је предвидео да стечајни управник има право на награду за свој рад и накнаду стварних трошкова, а конач-

15 Члан 33 Закона о стечају.

ну висину награде и накнаде трошкова одређује стечајни судија у време закључења стечајног поступка, у складу са основама и мерилима за одређивање висине награде и накнаде трошкова. До одређивања коначне висине награде, стечајни судија решењем које се доставља стечајном управнику и одбору поверилаца одређује прелиминарну висину награде стечајном управнику. Накнада трошкова одређује се према стварним трошковима које је стечајни управник имао у обављању послова.

Закон о стечају је задржао исте одредбе које се односе на награђивање¹⁶ стечајних управника, с тим што је Правилник о основама и мерилима за одређивање висине награде и накнаде трошкова јасније и прецизније дефинисао награду. Дефинисани су механизми подстицаја – увећања награде који садрже прецизно одређене критеријуме везане за: време трајања поступка, степен намирења и сложеност поступка.

Vesna GAČEŠA

Director of the Agency for Licencing Bankruptcy Trustees

BANKRUPTCY TRUSTEE AND BANKUPTCY ACT

Summary

With a view to improving efficiency of bankruptcy cases, it is the problems identified in a four-year implementation of the Law on Bankruptcy Proceedings that underscored the need for revisions and changes which would enhance the existing solutions by specifying and clearly defining the rules that determine the legal position and status of the bankruptcy administrator, his rights, duties and responsibilities for all actions taken from the appointment to the completion of this highly responsible and complex work by the conclusion of the bankruptcy case and the discharge of the bankruptcy administrator.

The rules of the Law on Bankruptcy provide higher level of protection for persons performing this duty as sole traders, a clear commitment to professional and skilled discharge of duties as a primary occupation, because these tasks may no longer be performed as an irrelevant side activity. Thus, the bankruptcy administrator cannot be employed, unless he/she is employed by an entrepreneur or a partnership or limited partnership. The bankruptcy administrator is rightfully expected to inspire confidence through appropriate qualifications and characteristics relating to his personal abilities, intellect, experience, expertise

16 Члан 34 Закона о стечају.

and good character; to be trustworthy to perform these duties and maintain the reputation of the bankruptcy administrator profession if he/she intends to act in this capacity, bearing in mind the nature of tasks to be performed, their complexity and responsibility.

The bankruptcy administrator in the Republic of Serbia is a qualified, skilled professional, a person of integrity, capable of dealing with all challenges of the profession he/she has chosen, and in particular in administering bankruptcies.

With the adoption of the Law on Bankruptcy, bankruptcy regulations of the Republic of Serbia keep pace with contemporary trends in international bankruptcy laws and enable, by a qualitative stipulation of rights, obligations and responsibilities of the bankruptcy administrator, the fulfilment of three main objectives in administering bankruptcies: acceleration of the proceedings, reduction of costs and higher recovery for creditors.

Key words: *bankruptcy trustee, Bankruptcy Act, Agency for licencing bankruptcy trustees, licence, mandatory insurance.*